

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
12 iulie 2023**

**Probă scrisă
ISTORIA ȘI TRADIȚIILE MINORITĂȚII MAGHIARE**

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

I. TÉTEL

(30 punct)

A. Olvassa el figyelmesen az alábbi forrást!

„Minthogy mind ez ideig a különböző vallásúak közti házasságok megkötése másként nem volt megengedett, csakis úgy, hogy ha a felek biztosíték-nyilatkozatot adtak arról, hogy mindkét nembeli gyermekeiket a római katolikus vallásban fogják nevelni, úgy döntöttünk, hogy a reverzálisok e gyakorlatát mostantól kezdve eltöröljük ugyan, ám egyidejűleg állandó szabályként előírjuk, hogy a különböző vallásúak házassága esetében akkor, ha az apa katolikus hitű, valamennyi gyermek – mind a fiúk, mind a leányok – a katolikus vallásban nevelendők, s ezt az uralkodó vallás előjogának és kiváltságának kell tekinteni. Ha viszont az anya katolikus, az apa nem az, akkor a gyermekek kövessék nemük szerint a szülőket a tekintetben, hogy milyen vallásban nevelődjenek.”

(II. József türelmi rendelete)

A fenti forrásból kiindulva válaszoljon az alábbi követelményekre!

1. Írjon egy történelmi ok-okozati összefüggést az adott szöveg két információját felhasználva, kiemelve mindkét információ szerepét (ok, illetve okozat)! **2 pont**
2. Mutassa be II. József egy másik rendeletét! **4 pont**
3. Hasonlítsa össze II. József illetve elődje, Mária Terézia uralkodását, említsen meg egy hasonlóságot és egy különbséget! **8 pont**

B. Írjon egy 1–2 oldalas szintézist *Erdély aranykora* címmel, figyelembe véve az alábbi szempontokat!

- mutasson be két, az Erdélyi Fejedelemség által a XVII. század első felében külpolitikai téren lebonyolított történelmi eseményt, valamint mindkét esemény egy-egy következményét;
- nevezzen meg három olyan intézkedést, amely hozzájárult az ország gazdasági fejlődéséhez!

Megjegyzés: Pontot ér az ok-okozati összefüggés kiemelése, a történelmi események időrendi/logikai sorrendjének betartása, a megfelelő történelmi nyelvezet használata és a terjedelmi követelmény betartása. **16 pont**

II. TÉTEL

(30 pont)

A. Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget!

„Dolgoznunk kell, ha élni akarunk, és akarunk élni, tehát dolgozni fogunk. A régi Magyarország nincs többé számunkra; de Erdély, Ardeal, Siebenbürgen, Transsylvania, vagy bármi nyelven nevezte és nevezi a világ: feltámadt és van, amint volt akkor is, amikor azt hittük mi magunk, mert akartuk hinni, hogy nincs, és csak Magyarország van.”

(Kós Károly: *Kiáltó szó*)

Válaszoljon az alábbi követelményekre!

1. Fogalmazza meg nézőpontját a fenti kijelentéssel kapcsolatban! **2 pont**
2. Érveljen hozzávetőleg két oldal terjedelemben a nézőpontja mellett, figyelembe véve a következőket:
 - két olyan történelmi esemény bemutatása (az események és három jellemzőjük megnevezése), amely alátámasztja a megfogalmazott véleményt;

- az ok-okozati összefüggés kiemelése a megfelelő összekötő szavak használatával, a megfelelő történelmi nyelvezet használata, a történelmi események időrendi/logikai sorrendjének betartása, a kidolgozott érvelés szerkezeti felépítése és a terjedelmi követelmény betartása.

13 pont

B. Olvassa el az alábbi szöveget!

„Ahhoz, hogy valaki bármely tevékenységi területen dolgozhasson, Romániában a saját nyelvén kívül ismernie kell a román nyelvet is: e nélkül elkerülhetetlenül leszűkül számára a teljes jogegyenlőség gyakorlásának, az általános érvényesülésnek a lehetősége. (...) Nem, mi egy pillanatra sem helyezzük szembe a román nyelv tanulását a magyar, az angol, az orosz, a német vagy a francia nyelv tanulásával. Sőt, elengedhetetlennek tartjuk az anyanyelv alapos elsajátítását és legalább két világnyelv ismeretét, mint ahogyan a mi viszonyaink között elengedhetetlennek tartjuk a saját nyelv elsajátítása mellett a román nyelv elsajátítását, hogy megvalósuljon az igazi jogegyenlőség, hogy biztosítva legyen a teljes részvétel a romániai szocialista és kommunista építésben.”

(Nicolae Ceaușescu beszéde a német és a magyar nemzetiségi dolgozók tanácsának együttes plénumán)

Válaszoljon az alábbi követelményekre!

1. Fogalmazza meg nézőpontját a fenti kijelentéssel kapcsolatban!

2 pont

2. Érveljenek hozzávetőleg két oldal terjedelemben a nézőpontja mellett, figyelembe véve a következőket:

- **két** olyan **történelmi esemény** bemutatása (az események pontosítása és három jellemzőjének a megnevezése), amely alátámasztja a megfogalmazott véleményt;

- az **ok-okozati** összefüggés kiemelése a megfelelő összekötő szavak használatával, a történelmi események **időrendi/logikai sorrendjének** betartása, a **megfelelő történelmi nyelvezet** használata és a **terjedelem** betartása.

13 pont

III. TÉTEL

(30 pont)

A következő részletek az romániai magyar kisebbség történelme és hagyományai tantárgy tantervéből származnak:

Competențe specifice	
2.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru	
- exersarea cooperării în grup pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru, prin împărțirea sarcinilor/responsabilităților, respectarea cerințelor (de lucru, de timp etc.) și prin valorificarea calităților fiecărui membru al grupului - participarea la jocuri de rol care valorizează relaționarea pozitivă dintre elevi - realizarea unor proiecte, postere sau afișe pe teme istorice	
2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent	
- formularea de întrebări și răspunsuri referitoare la evenimente din trecut, persoane și locuri cu semnificație istorică	
- citirea unor lecturi istorice și povestirea faptelor istorice prezentate	
- extragerea informațiilor esențiale dintr-un text cu conținut istoric	
Domenii de conținut	Conținuturi și studii de caz
Formarea și dezvoltarea Principatului Transilvaniei (1541-1690)	- Formarea, consolidarea și declinul Principatului Transilvaniei. Formarea Principatului. Principalele instituții. Relațiile cu Imperiul Otoman, Imperiul Habsburgic și țările vecine. Mari principii în Transilvania.

(Programa școlară pentru disciplina Istoria și tradițiile minorității maghiare, clasele a VI-a – a VII-a, Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017)

B.

Competențe specifice	Conținuturi
<p>3.1. Recunoașterea unor termeni istorici în cadrul unor surse accesibile</p> <ul style="list-style-type: none">- lectura/citirea și analiza unor biografii, texte literare, izvoare scrise din diferite epoci istorice, identificarea/ precizarea/evidențierea informațiilor- alcătuirea și rezolvarea de rebusuri pe teme istorice- elaborarea unor rapoarte pe baza unor texte istorice- utilizarea investigației pentru aplicarea, în mod creativ, a cunoștințelor dobândite în situații noi și variate	<p>Instaurarea și consolidarea regimului habsburgic în Transilvania (1690-1867)</p> <p>Efectele instaurării regimului habsburgic: Diploma Leopoldină, statutul și organizarea administrativ-instituțională a Transilvaniei, populația Mișcarea curuților și înăbușirea ei</p>

(Programa școlară pentru disciplina Istoria și tradițiile minorității maghiare, clasele a VI-a – a VII-a, Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017)

A fenti részletekből kiindulva mutassa be az adott speciális kompetenciák kialakítását/fejlesztését és értékelését, figyelembe véve a következőket!

- Mutassa be a *projekt módszer* használatát az **A** részben megadott 2.1-es kompetencia kialakításában/fejlesztésében (nevezzen meg egy didaktikai forrást, az osztály szervezési módját, példázza két, a diákoknak adott feladattal, használja fel a **Tartalmakban** levő történelmi információt);

- Mutassa be a *vita* módszerének használatát az **A** részben megadott 2.3-as kompetencia kialakításában/fejlesztésében (nevezze meg a módszer két jellemzőjét, az osztály szervezési módját, példázza két, a **Tartalmakban** levő történelmi információ alapján megfogalmazott vitatémával);

- Említsen meg három különbséget a diagnosztikus (előzetes) és a szummatív (összefoglaló) felmérés között;

- Mutasson be egy kiegészítő/alternatív értékelési módot a **B** részre vonatkozóan;

- Dolgozzon ki egy objektív itemet, amely értékeli a 3.1. kompetenciát a **B** részből, felhasználva a **Tartalmakban** található történelmi információt;

- Dolgozzon ki egy félobjektív és egy szubjektív itemet, olyan formában, hogy ezek mindegyike mindkét kompetenciát értékelje a **B** részből, felhasználva a **Tartalmakban** található történelmi információt;

Megjegyzés: Pontot érnek az itemeknek megfelelő válaszok, valamint a történelmi információ tudományos helyessége is.